

serum doordrongen zijn. Geen enkel beslist tegenstander dezer therapie is aan het woord geweest. Voor de arme diphtheritis-lijdens wil ik met U hopen, dat een volgend Congres deze lofredenaars niet mag doen verstommen.

Doch reeds meer dan genoeg. Mijn stof is voor heden uitgeput, en reeds veel te lang wijdde ik over deze zoo interessante zaak uit, ware het niet, dat zij bij uitnemendheid aan de orde van den dag is. In een volgend schrijven beloof ik U, naar meer zekerheid te streven.

vale t.t.

H. ZEEHUISEN.

Amsterdam, 9 April 1895.

INGEZONDEN.

Parijs, 3 April 1895.

Aan den WelEd. Zeer Gel. Heer C. NICOLAÏ.

Geachte Collega!

Gij zult begrijpen, dat ik het noodig vind, kortelijk te antwoorden op uw ingezonden stuk van 26 Februari 1895. Eerst voor eenige dagen kwam uw schrijven te mijner kennis, en ik heb mij gehaast te onderzoeken, in hoeverre uw bewering juist is.

Allereerst kan ik U mededeelen, dat ik mijn kennis omtrent het door U ingestelde onderzoek alleen geput heb uit een afdruk door U aan Prof. LEBER te Heidelberg gezonden, en welk geschrift gij zegt te zijn een referaat-afdruk uit het *Medisch Weekblad*. Het spijt me zeer, dat de door mij gegeven beschrijving der door U gevolgde methode niet aan de werkelijkheid beantwoordt; ik kan U echter verzekeren, dat na herhaalde lezing van uw mededeeling, dit mijn voorstelling was van de wijze, waarop gij uw experimenten hebt genomen. Indien gij nog eens tracht onbevooroordeeld uw stuk door te lezen, dan zult gij mij moeten toegeven, dat vergissing hier alleszins begrijpelijk is. Reeds onder aan blz. 3 kan verwarring ontstaan, en men zou kunnen meenen, dat hier de mededeeling volgde der tabellen, welke het eigenlijke onderzoek betreffen, indien de vergelijking der cijfers in die tabellen op blz. 4 en 5 ons daarvan niet terug deed komen; nadat dan echter de resultaten dier controle-metingen opgeteekend zijn, is dit gedeelte in zekeren zin afgesloten. Gij hervat uw onderwerp dan aldus: „De oogen, die ik voor dit doel aan een onderzoek „onderwierp, waren op de volgende wijze verkregen”, enz. Ik geloof, dat velen met mij dan zullen meenen, dat met „dit doel” het eigenlijke onderzoek gemeend is, waarover voortdurend sprake is; in geen geval is dit echter duidelijk en er is bij mij zelfs geen twijfel opgekomen, dat deze woorden niet op de hoofdmethode betrekking zouden hebben; er bestaat voor die verwarring te meer reden, daar de resultaten der metingen, het eigenlijke onderwerp betreffende, spoedig daarna door U medegedeeld worden, nadat gij nog enkele opmerkingen gemaakt hebt over enkele bijzaken.

Gij zult nu begrijpen, dat ik het zeer „merkwaardig” vond, dat bij konijn VIII, hetwelk gij als voorbeeld nader beschrijft, van de door U gegeven voorschriften was afgeweken; het is geen oogenblik in me opgekomen, dat de daar tusschen haakjes medegedeelde zinsnede de hoofdzaak van het onderzoek zou betreffen.

Gij schijnt U geërgerd te hebben aan mijn uitdrukking „merkwaardigerwijze”, doch deze gaf zuiver mijn verwondering te kennen en was volstrekt niet ironisch bedoeld; dat ik uw werk waardeer, blijkt dunkt mij genoeg uit het overige gedeelte van mijn opstel. Overigens kan ik U verzekeren, dat de verwarring, welke hier ontstaan is, voor mij even onaangename gevolgen heeft als voor U. Het spreekt van zelf, dat nu mijn noot onder aan blz. 2 haar beteekenis verliest.

Ik geloof, dat deze opheldering voldoende zal zijn om den lezers van dit *Tijdschrift* mijn verkeerde opvatting van uw wijze van experimenteren duidelijk te maken.

Met de meeste hoogachting

W. KOSTER GZN.

— o —

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — Diphtheritis. Het aantal sterfgevallen der afgelopen week, in het geheel 31, blijft 6 boven het gemiddeld gewone aantal; al deze overledenen waren jonger dan 20 jaar; 6 woonden in Greenwich, de overigen in de onmiddellijke omstreken van Londen. In dezelfde week werden 67 gevallen in de hospitalen verpleegd; echter is het aantal lijdens, die daar werden toegelaten in onjuiste verhouding tot het aantal gevallen, dat meestal tweemaal grooter is. In de laatste drie maanden werden in het geheel 800, 425 en 500 gevallen van diphtherie aangegeven; in dezelfde maanden van het vorig jaar 1050, 800 en 750 gevallen: totaal gevallen 2600, tegen 1740 in het vorig jaar.

De vergelijking der sterfte in dit en het vorig jaar levert de volgende getallen: Januari 1894 en 1895 28 en 23 pCt.; Februari 27 en 28.4 pCt.; Maart 29.2 en 23 pCt; in de drie maanden samen 28 in 1894 tegen 24.5 pCt. in 1895.

Over het algemeen schijnt dus de epidemie, die echter sterk fluctueert, een onschadelijk karakter te hebben.

BERLIJN. — Diphtherie, serumbehandeling. De enquête over de toepassing van het antitoxine bij diphtherie in ziekenhuizen en privaatspraktijk, door de redactie van de *Deutsche med. Wochenschrift* zal den 8sten April gesloten worden.

In het nummer van 4 April 1895 deelt de redactie mede, dat behoudens enkele uitzonderingen de ingevulde enquête-lijsten in grooten getale en in